

Møte fredag den 7. oktober kl. 13

President: Inge Lønning

Dagsorden (nr. 1):

1. Referat
2. Innstilling fra fullmaktskomiteen om fullmaktene (Innst. S. nr. 1 (2005-2006))

Presidenten: Den innkalte vararepresentant for Vest-Agder fylke, Ingunn Foss, har tatt sete.

Sak nr. 1

Referat

(2) Fullmaktskomiteen melder å ha valgt Berit Brørby til leder, Lodve Solholm til første nestleder og Sonja Irene Sjøli til andre nestleder

Enst.: Vedlegges protokollen

Sak nr. 2

Innstilling fra fullmaktskomiteen om fullmaktene
(Innst. S. nr. 1 (2005-2006))

Berit Brørby (A) [13:01:59] (komiteens leder og ordfører for saken): Fullmaktskomiteen legger fram en enstemmig innstilling, og jeg skal derfor bare nevne noen av de viktigste forholdene ved valgoppgjøret.

Først noen tall.

Antall avgitte stemmer er 2 655 292.

Antall forkastede stemmer er 5 302.

Antall forhåndsstemmer som ble forkastet fordi de kom for sent fram, er 605.

Antall forkastede stemmesedler er totalt 1 980.

Antall forkastede stemmesedler fordi de mangler stempel, er 1 204.

Antall blanke stemmesedler er 9 452.

Med den nye valgloven har antall representanter økt fra 165 til 169 og antall utjevningsmandater fra 8 til 19, som nå fordeles med ett mandat til hvert fylke. Forhåndsstemmegivningen er igjen blitt et kommunalt ansvar. Konvoluttene er byttet ut med stempling. Klageinstans er ikke lenger Stortinget, men riksvalegstyret. Aktuelle vedtak er referert i egne vedlegg til innstillingen.

Fullmaktskomiteen har merket seg at mange forhåndsstemmer kom for sent til valgstyrene, slik at de måtte forkastes, mens andre kom så sent inn at de ikke kunne telles med. Det er ikke holdbart, og det er helt nødvendig å se nærmere på dette forhold til neste valg. Det må vurderes f.eks. å kunne forskyve innleveringsfristen til dagen etter valget, slik regelen var tidligere – da med den følge at valgoppgjøret da kommer senere, og at mange må leve i spenning noen timer lenger. En annen mulighet er å sette en tidligere frist for forhåndsstemmegivningen og vurdere forsendelsesmåten. Sen postgang er ikke akseptabelt, for alle stemmer avgitt i rett tid og på rett måte skal kunne telles med.

Mange velgere har fått sin stemme forkastet fordi de ikke stod i manntallet. Ved dette valg var det en økning i slike tilfeller – til tross for god informasjon fra valgmyndighetenes side. Fullmaktskomiteen konstaterer at informasjonen om manntallsføring ikke synes å ha nådd fram til mange velgere, og ber derfor departementet vurdere hva som kan gjøres for å unngå at stemmer forkastes av denne grunn.

At stemmesedler har manglet på valgdagene og ved forhåndsstemmegivning, har imidlertid ikke ført til utslag på det endelige valgresultatet, da de berørte kretsene var for små til det. Det er allikevel uakseptabelt. Men det er altså uheldig at velgere ikke finner riktig stemmeseddel og må ta dette opp i valglokalet, da stemmegivningen faktisk skal være hemmelig. Komiteen ber om at stemmestyrene skjerper tilsynet, og ber departementet vurdere om det bør regelfestes hvordan man skal gå fram om slike feil oppstår.

En del stemmer er blitt forkastet fordi de ikke er blitt stemplet. Om dette skyldes forglemmelse, eller om noen med vilje har lagt to stemmesedler i valgurnen, vites ikke. Det er derfor viktig at valgmedarbeiderne er oppmerksomme på dette, slik at en unngår å forkaste stemmer. Økningen i antall blanke stemmer kan også skyldes at velgere faktisk har ønsket å stemme blankt. Slike stemmer utgjør imidlertid en svært liten del av avgitte stemmer ved årets valg.

Når det gjelder valgoppgjøret generelt, er det også denne gangen avdekket en del uregelmessigheter ved rapporteringen. Føringen av møtebøkene i flere fylker og kommuner har vært mangelfull, og dette har skapt ganske mye merarbeid for kontrollinstansene. Bruken av edb-baserte valgoppgjørssystemer har fungert bra noen steder, men andre steder bidratt til virkelig å komplisere valgoppgjøret. Komiteen ber derfor departementet sørge for at det foretas en gjennomgang av dagens rutiner, tekniske systemer og opplæringsbehov med sikte på å redusere feilrapportering. Verken de forhold som er tatt opp i klagesakene, eller de feil som er avdekket under kontrollen av valgoppgjøret, er av en slik karakter at de kan ha hatt reell innflytelse på valutfallet.

Fullmaktskomiteen har gått gjennom valgoppgjøret for alle fylkene og vurdert eventuelle feil som er gjort i forhold til marginene som skiller mandatene. Den minste marginen hadde vi denne gang i Vest-Agder fylke, der forskjellen mellom Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet, som vant det siste mandatet, bare var 19 stemmer. Så det er grunn til å si at hver stemme teller.

Erfaringene fra valgloven får partiene bestemme seg for om de ønsker en evaluering av. Det har fullmaktskomiteen ikke gått inngående inn i.

Jeg viser for øvrig til vedlegg 1 til innstillingen, som gir mer detaljerte fakta, og anbefaler med dette komiteens enstemmige innstilling, altså at valgoppgjøret godkjennes.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet.

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstillet:

Fullmaktene for representantene og vararepresentantene for Østfold fylke, Akershus fylke, Oslo, Hedmark fylke, Oppland fylke, Buskerud fylke, Vestfold fylke, Telemark fylke, Aust-Agder fylke, Vest-Agder fylke, Rogaland fylke, Hordaland fylke, Sogn og Fjordane fylke,

Møre og Romsdal fylke, Sør-Trøndelag fylke, Nord-Trøndelag fylke, Nordland fylke, Troms fylke og Finnmark fylke *godkjennes*.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Møtet hevet kl. 13.10.
